

**ΒΟΥΒΟΥΛΑ ΣΚΟΥΡΑ / ΒΟΥΒΟΥΛΑ ΣΚΟΥΡΑ**

**THE RED BANK**

**JAMES JOYCE: *Τα τετράδιά του, των Ελληνικών / His Greek Notebooks***

Κείμενο / Text

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΙΝΤΖΙΔΗΣ / VANGELIS INTZIDIS**

Translation: Maria Andronikou

*Περιεχόμενα / contents*

Διανομή / Cast	<b>04</b>
Κείμενο: Βαγγέλης Ιντζίδης	<b>07</b>
Text: Vangelis Intzidis	<b>17</b>
Από την πλευρά της σκηνοθεσίας	<b>26</b>
The director's point of view	<b>27</b>
Ευχαριστίες / Special thanks	<b>28-29</b>
Βιογραφικά / Biographies	<b>30-31</b>

## THE RED BANK\*

**JAMES JOYCE: Τα τετράδια του, των Ελληνικών / His Greek notebooks**

Αφιερωμένο στη Μαντώ Αραβαντινού / Dedicated to Mando Aravantinou

Σκηνοθεσία / Direction: **Βουβούλα Σκούρα / Vouvoula Skoura.**

Κείμενο-αφήγηση / Text-narration: **Βαγγέλης Ιντζίδης / Vangelis Intzidis.**

Φωτογραφία / Cinematography: **Παναγιώτης Οικονομόπουλος / Panayiotis Oikonomopoulos -  
Βουβούλα Σκούρα / Vouvoula Skoura.**

Μοντάζ / Editing: **Γιάννης Νταρίδης / Yiannis Ntaridis - Bella Ivanova**

Μουσική / Music: **Νίκος Παπαδογούλας / Nikos Papadogoulas.**

Ειδική σύμβουλος / Special consultant: **Μαρία Ανδρονίκου / Maria Andronikou.**

Τίτλοι / Titles: **Graphicon.**

Post-production: **Fantasia Audiovisual Productions Ltd.**

Παραγωγός / Producer: **Παναγιώτης Κυριακουλάκος / Panagiotis Kyriakoulakos.**

Παραγωγή / Production: **Fantasia Audiovisual Productions Ltd**

HD / Έγχρ. / Colour: 29 min



## \*The Red Bank

Μετά από πρόσκληση της Ταινιοθήκης της Ελλάδος,  
για το 7th ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ.

By invitation of the Greek Film Archive  
for the 7th ATHENS AVANT-GARDE FILM FESTIVAL,  
17-27 .10. 2013

\*\* Mando Aravantinou (1926-1998) was a poet/writer, who researched Joyce's relationship to Greek.

## ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΙΝΤΖΙΔΗΣ

μια αίτηση δανείου  
σε γλώσσα ελληνική.

ο Τζέιμς Τζόους γράφει. η τράπεζα.

η Μαντώ Αραβαντινού διαβάζει.  
πόλεις του έρωτα.  
της κρίσης.  
σιωπές της εξορίας.

ο Οδυσσέας πλάνητας στους δρόμους.

νύχτες και μέρες στοιχειωμένες  
από την ύλη των μύθων.  
το πραγματικό.

οι Λαιστρυγόνες τρώνε οστρακοειδή  
της κόκκινης όχθης.

*The Red Bank.*

Στο κείμενο με **bold** είναι αποσπάσματα από:

*Finnegans Wake* (σ.358).

Τζέιμς Τζόους, 1990. *Οδυσσέας*.

Μιτφρ. Καψάσκης, Σ. Αθήνα: Κέδρος, Κεφ. 8 (Λαιστρυγόνες)

Μαντώ Αραβαντινού.1977. *Τα Ελληνικά του James Joyce*. Αθήνα: Ερμής,



## Εισαγωγή

Πόσο μας κρατά η απόλαυση; ένα κόστος χρόνου...  
και γιατί απαιτεί να παραλύσουν όλες οι ικανότητες που δίνουν μισθό στην εργασία;  
Το σώμα παραιτημένο από κινήσεις. Ύπνος βαθύς...

Τότε που βλέπεις ξανά την πόλη σου και λες πως είσαι ξένος,  
δίχως την απαγόρευση των οικείων,  
σάμπως ίσα μες στο δικό σου να αναβλύζει ελευθερία.

Εφιάλης; Ύστερα λες αυτό το ίδιο, στον ξύπνιο, εξορία.  
Τότε που δεν κατέχεις τίποτα... ή αν κατείχες σε κουβαλά όπως ο ιμάντας μηχανής,  
Κύκλωπας ή ο τυφλός Κανένας.

Νοσταλγώ να δραπετεύσουν έτσι οι αναστολές  
και εγώ αντί ιστορίας να πράξω τις λέξεις μου, τις δικές μου άγνωστες.

Ήχοι από θεούς θαλασσινούς ή πνεύματα του οίνου και ξωτικά κόκκους καφέ.

Όλα καμαριέρες γυμνές,  
η Ναυσικά, η Art-ίτη, η Μόλλυ,  
με τη δροσιά πηγής ανάμεσα στα σκέλια τους.

Νύμφες, όπως λέμε

*η κλίνη είναι το άλφα και το ωμέγα μας...*

## Τεργέστη

Έφυγα ένας Έτορε Σμιτς, βιομήχανος Τεργέστης και ξεκινούσε  
ο αιώνας μου. 1901.

Λέγε με Σβέβο.

Ήμουν κοντά εξήντα χρόνων όταν ξαναγεννήθηκα. 16 Ιουνίου 1961.  
Αλλά και 38 όταν αποφάσισα να γίνω εικόνα. 16 Ιουνίου 1939.

Η άλλη μου φύση λεγόταν Μαντώ.

Από το Βόλο, στα 1926, αυτοεξορίστηκα στο Βερολίνο και το Παρίσι.  
Ένα πήγαινε έλα της σιωπής που κάποτε λεγόταν **Η Συνέχεια.**

Μία βιομηχανία χρωμάτων από την Βενετία σε αγγλόφωνους.

Δυο πόλεμοι και μια πανδημία γρίπης.  
Νεκροί, σιωπή και ερείπια.

Μετά οι ανταλλαγές των πληθυσμών, τα έθνη-κράτη,  
τα στάδια με τις στρατιωτικές χαιρετούρες.

Ένας κόσμος εξόριστος από τον κόσμο.

Ένας κανονικός θάνατος εξόριστος από το θόρυβο της βόμβας.  
Τα κηρύγματα για τιμωρία και έλεος. **Γραφή Α', Γραφή Β'**

η Μαντώ με τη Λουκία αποκριπτογραφούσαν το άδειο,  
τότε που περπάτησα δίπλα του στην πλατεία Ουνιτά.

## Λονδίνο / Νέα Υόρκη

**Θα πρέπει να φταίει το καινούργιο φεγγάρι.**

**Με ξύπνησε μέσα στη νύχτα κι έλεγε ότι ο άσπος μπαστούνι ανέβαινε τα σκαλιά...**  
**Δυσπεψία... Πάντα χειροτερεύει τότε...**

Οι άλλοι είναι κλεισμένοι πίσω από τον γκισέ.

Μελετούν τα βιβλία τους κι ύστερα γράφουν υποσημειώσεις στους νόμους.

Τότε είναι που η πείνα τους θεριεύει εν μέσω των θερμών αναθυμιάσεων

**από το εστιατόριο του Χάρισον με το άρωμα χελωνόσουπας**  
**και τη βαριά μεσημεριάτικη τσίκνα που γαργαλάει τον ουρανίσκο...**

Θέλουν να φάνε.

Κλειδώνουν καλά τα συρτάρια τους.

Πλειστηριασμοί και αιτήσεις για δάνεια παραπέμπονται μετά το γεύμα. Βγαίνουν.

Προσπερνούν την είσοδο ανάμεσα στους γίγαντες.

Ρίχνουν μια ματιά από το λόφο, μήπως κάποιος έρχονται από μακριά...

Κι έπειτα αφήνοντας δίπλα τους **έναν αλητάκο ξυπόλητο**  
**να αναπνέει πάνω στη σχάρα με τις μυρωδιές**

ένα φαγητό στον αέρα... μια δεκάρα...

κι ο τσίγκος της ευχαρίστησης ή μήπως του πόνου  
**με το μαχαίρι και το πηρούνι αλυσοδεμένα στο τραπέζι** Τρώνε.

**Έφτασα στο σημείο να δέχομαι την κατάσταση μου.**  
**Είναι μια θεληματική εξορία κι εγώ ένας εξόριστος.**

Η Μαντώ ερχόταν από την Τεργέστη. **Συνομιλία μιας καρδιάς με μian άλλη**  
Περπατούσαμε αργά προς το ποτάμι... **Ο Θεός επιζητεί ματωμένα θύματα** είπε.

Κι έκανε το νεύμα της έντονο μια προσταγή... Πρόσεχε...  
Χάιδεψε το παλτό της: **Ηγόρασα αυτό το επανοφόρι από έναν εβραίο.**

Με τα λευκά της χέρια πάνω σε αυτό το ξεβαμμένο χρώμα κακάο συνέχισε:  
**Το ξέχασε ένας αφηρημένος Γερμανός και το πήρα εγώ με έντεκα φράγκα...**

Όλοι οι μύθοι γύριζαν το αεράκι στις όχθες καταπάνω στα μαλλιά της.  
**Ο Θεός επιζητεί θύματα...** Με κυνηγάνε μάλλον Τρώες και Αχαιοί ... τι να προσέξω...

**γέννηση, υμένας μάρτυρας,**  
**πόλεμος θεμελίωση ενός κτιρίου,**  
**θυσία, προσφορά νεφρών επί της πυράς...**

θα ξαναοίξουν οι τράπεζες, όπως πάντα, μετά το γεύμα τους.

Η Ανάπτυξη έρχεται.

Ολόκληρος ο πληθυσμός μιας πόλης εξαφανίζεται,  
άλλοι τους αντικαθιστούν, μα κι αυτοί είναι περαστικοί.

Πάνε κι έρχονται.

Σπίτια, σειρές σπιτιών, δρόμοι, χιλιόμετρα από πεζοδρόμια,  
σωροί τούβλων, πέτρες.

Αλλάζουν χέρια.

Πρώτα αυτός ο ιδιοκτήτης, ύστερα ο άλλος.

Λένε ότι ο ιδιοκτήτης δεν πεθαίνει ποτέ.

Κάποιος άλλος παίρνει τη θέση του, όταν εκείνος  
πάρει το μήνυμα για την αναχώρηση.

Αγοράζουν πληρώνοντας χρυσάφι κι όμως το χρυσάφι  
παραμένει στα χέρια τους.

Πρέπει να υπάρχει κάποιο κόλπο σε αυτή τη συναλλαγή.

Κάτι που συσσωρεύτηκε μες στις πόλεις και ξεθώριασε μες στους αιώνες.

## Τεργέστη

Στο Caffe Tommaseo σχεδίαζα από τα 1830

να τον συναντήσω.

Με πρόλαβε η ανάμνηση ελευθερίας σε στυλ Αψβούργων.  
Από αυτοκρατορίες σε αυτοκρατορίες είναι ο περίπατος  
του φασισμού.

Και από εμμονή σε εμμονή τα ιδεώδη.

Έφυγε Οκτώβρη από το Δουβλίνο. Κατέβαινε στο νότο. Εδώ. 1904.

*I will not serve that in which I no longer believe,  
whether it calls itself my home, my fatherland or my church:  
and I will try to express myself  
in some mode of life or art as freely as I can and as wholly as I can,  
using for my defence the only arms I allow myself to use  
– silence, exile and cunning. \**

Πολυμήχανος ο Οδυσσέας σε ένα πανούργο έπος των θεών.

\* Δεν θα υπηρετήσω ό,τι δεν πιστεύω. Είτε αυτό λέγεται εαυτός μου, σπίτι μου, πατρίδα μου είτε λέγεται θρησκεία μου. Θα εκφράσω τον εαυτό μου με έναν τρόπο ζωής και τέχνης όσο πιο ελεύθερο μπορώ. Χρησιμοποιώντας για άμυνά μου τα μόνα όπλα που μου επιτρέπω να χρησιμοποιώ. Την εξορία, τη σιωπή και την επιτηδειότητα.

## II

Μπήκαμε στην Pub. **Κουδουνίσματα από χάμουρα. Όλα για μια γυναίκα.**  
**Νοικοκυριό και σπίτια, ιστοί από μετάξι, ασήμι, πλούσια εύγεστα...**  
**Όλα τα πλούτη της γης** έδιναν μια και φώναζαν χαιρετίσματα με την μπύρα...  
Μουδιάζει ο νους μου: “Στην υγεία σου με το μαύρο κουστούμι  
και τη ρίγα των αυξομειώσεων”... “Να προσέχεις τις μετοχές”... Τσουγκρίσαμε.  
“Σήμερα το χρηματιστήριο πήγε καλά...”. Μέσα από την **πεινασμένη σάρκα του,**  
**βγάζει μια άφωνη λαχτάρα λατρείας ...**

Θα ζητήσω το δάνειο!

Στην *Τηλέπιλο* ανοίξαν πάλι τα συρτάρια τους, τα τεφτέρια, τα κέρδη  
και οι ανατιμήσεις, ο επιτοκισμός...  
Δεν ήταν που οργώνουν τα χωράφια... μήτε σιτοφάγοι... μήτε τίποτα... κανένας κόπος...  
“Σε τρώνε ζωντανό, Πρόσεχε...” είπε η γκαρσόνα στον χτικιασμένο ταμιά.  
Και σαν κορίτσι του Αντιφάτη μπάσταρδο μου 'δωσε μian ακόμα μπύρα.

Στην υγεία σου Μόλλυ...για όσο περιμένεις

**Πάει καιρός που του έστειλα το τηλεγράφημα. Του έγγραφα, θυμάμαι καλά**  
**Στείλε αμέσως χρήματα. Στείλτα τηλεγραφικώς, αν δεν προλαβαίνεις.**  
**Το στόμα μου είναι γεμάτο σάπια δόντια και η ψυχή μου σάπιες ελπίδες...**  
**Ο αδελφός σου**

Όμως Έλληνας, ο φίλος μου ο Σάντας,  
τραγουδώντας μου τις ραψωδίες της Μεσογείου, με βόλεψε.

Θα συντάξω την αίτηση δανείου ελληνιστί.

Στην *Τηλέπιλο* μένουν ανοιχτά, πάντα αργά, τα γραφεία αιτήσεων.  
Και εγώ για σένα μολύω, μάχομαι, Μόλλυ. Πριν να με φάνε οι Λαιστρυγόνες...

Προσέχω... Από το λόφο θά'μαστε αν μας κοιτάξει κανείς από δαύτους  
που **τους αρέσει το σιπεμένο κυνήγι, νέα σάρκα στο κρεβάτι τους ...θαμμένες πολιτείες**  
**με γραμμές σκοτωμένου καφέ χρώματος μέσα στα χόρτα...**

Τόσα θα ζητήσω: Δέκα χιλιάδες φράγκα...

**Αιτούμαι...αναμένοντας τας ενέργειάς σας**  
**Διατελών Πρόθυμος**  
**Αισχύλος, Αίας, ΤΡΟΕΣ, Μενέλαος, Πείθω.**

Μολύω για σένα... **Ο ήλιος της Αυτοδιάθεσης ανατέλλει στα βορειοδυτικά .**

### Επίλογος

...το εγώ γίνεται κέρδος, ύστερα νόμος της φύσης, σαν ηθική.  
Το καπιταλιστικό υπερεγώ με τα κηρύγματα της ανάγκης.  
*Δαιμονοκρατία. Demoncracy. Democracy. Δημοκρατία.*

Ένας περίπατος δίχως προορισμό και ένας flâneur  
δίχως πλάνο παραγωγής και ζήτησης.

B.I. 2013



## VANGELIS INTZIDIS

A request for a loan  
in Greek.

James Joyce writes.      The Bank.

Mando Aravantinou reads.  
    Cities of love.  
    In crisis.  
    Silences of exile.

Ulysses wandering the streets.

Nights and days haunted  
    by the material of myths  
  
    the real.

Lestrygonians eating red bank shellfish.

*The Red Bank.*

### **In bold:**

Extracts from *Finnegans Wake*. p. 358.

Also James Joyce, *Ulysses*,

Greek translation, Kapsaskis S. Odisseas Editions, 1990

and

Mando Aravantinou, *Ta Hellinika tou James Joyce*, Hermes Publishing Ltd. 1977.



## ***Trieste***

I left an Ettore Smits, Trieste industrialist, my century had just begun.      1901.  
Call me Svevo.

Nearly sixty years old when I was reborn.      16 June 1961.  
And 38 when I decided to become an image.      16 June 1939.

My other nature was called Mando.

From Volos, 1926, self exiled in Berlin      and Paris.  
A back and forth of silence; entitled      ***I Syneheia.***

A Venetian colour industry for English speakers.

Two wars      and an influenza pandemic.  
Death, silence, ruins.

Then the population exchanges,      nation states,  
the stadia with the military salutes.

A world exiled from the world.

Ordinary death exiled from bomb blasts.

Sermons for punishment and mercy.      ***Script A', Script B'***

Mando and Lucia deciphering the emptiness,  
as I walked past him in Piazza Unità.

## ***London / New York***

***There must be the new moon out...***

***Woke me up in the night...      the ace of spades was walking up the stairs...  
Indiges... Always bad then***

The others are shut behind the barrier.

They are studying their books and then write footnotes on laws.

It's then that their hunger grows amidst warm fumes.

***Hot mockturtle vapour and steam...poured out of Harrison's...***

***The heavy noonreek tickled the top of the gullet...***

They want to eat.

They lock their drawers firmly.

Auctions and loan requests postponed for after lunch.      They go out.

They go through the exit framed by the giants.

They glance towards the hill, just in case some are coming from afar...

And as they throw nearby... ***a barefoot arab***

***stod over the grating, breathing in the fumes ...***

a plate of food in the air... a dime...

and the nickel of Pleasure or is it pain?...

***Knife and fork chained to the table...***      They eat.

***I've reached the point of accepting my situation.***

***It is a willing exile and I an expatriate.***

Mando was coming from Trieste.      ***Heart to heart talks.***

We were walking slowly by the river...      ***God wants blood victim,*** she said.

And nodded vigorously as in an order...      Watch out...

She stroked her coat.      ***I purchased this from a Jew.***

Her white hands on the faded brown colour; she went on:

***Left behind by a forgetful German,      so I got it for 11 franks.***

All myths swirling round her hair, following the coast breeze.

God wants blood victim.      I'm probably hunted by Trojans and Achaeans...

what shall I watch...

***Birth, hymen, martyr,***

***war, foundation of a building,***

***sacrifice, kidney burnt offering...***

banks will reopen after lunch, as usual.

Development is coming.

*Cityful passing away, other citiful coming, passing away too:  
other coming on, passing on.*

*Houses, lines of houses, streets, miles of pavements,  
piledup bricks, stones.*

*Changing hands.  
This owner, that.*

*Landlord never dies they say.  
Others steps into his shoes  
when he gets his notice to quit.*

*They buy the place up with gold and still  
they have all the gold.  
Swindle in it somewhere.*

*Piled up in cities, worn away age after age.*

## *Trieste*

Had been planning to meet him at Caffè Tommaseo since 1830,

but was caught up by a memory of freedom Habsburg-style.  
From one empire to the next, the fascist parade.

From obsession to obsession, the ideals.  
He left Dublin in October. Going south. Here. 1904.

*I will not serve that in which I no longer believe,  
whether it calls itself my home, my fatherland or my church:  
and I will try to express myself  
in some mode of life or art as freely as I can and as wholly as I can,  
using for my defence the only arms I allow myself to use  
– silence, exile and cunning.*

Crafty Ulysses in a cunning epic of gods.

## II

We entered the pub. **“Jangling harnesses. All for a woman,  
home and houses, silk webs, silver rich... spicity...  
Wealth of the world.”** They rushed in and shouted cheers drinking beer...  
My mind is numb: “Cheers to you in the black, pin-striped suit,  
those lines fluctuate... Be careful with those shares...” We clunk our glasses.  
“Stock market went up today”. From his.... **Hungered flesh obscurely,  
he mutely craved to adore. ...**

I'll ask for that loan!

In *Telepylos* again they opened their drawers, notebooks, profits  
and revaluations, the interest charges...  
Wasn't like ploughing the fields... neither wheat eaters  
nor anything... no sweat...

“Watch out; they're gonna eat you alive...” said the waitress to the sickly cashier.  
And like an Antifatis bastard girl she handed me another beer.

To you Molly... for as long as you're waiting.  
**It's been a long time since I've sent this telegram. I was writing, I remember well:  
“Send money immediately. By telegram, if you don't have time.  
My mouth is full of rotten teeth and my soul full of rotten hope.”**  
**Your brother**

But it was a Greek, my friend Santas,  
singing Mediterranean rhapsodies, who took care of me.

I'll compose the loan request in Greek.

At *Telepylos* those loan offices always stay open till late.  
And I obliterate, I fight for you Molly. Before the Lestrygonians eat me...

I'm careful... We'll be by the hill if any of them looks at us... who **like tainted game...  
young flesh in bed... Fields of undersea, the lines faint brown in grass,  
buried cities...**

This is what I'll ask for: Ten thousand franks.

**I request... looking forward to your response,  
remaining faithfully yours**

**Aeschylus, Ajax, TROES, Menelaus, Peitho**

I obliterate for you... **Home Rule sun rising up in the northwest.**

### **Epilogue**

The I turns into profit. Then natural law, like morality.  
The capitalist superego, with its sermons of necessity.

*Demonocracy. Democracy. Democracy. Δημοκρατία.*

A walk with no destination, a flâneur without  
a plan of production and demand.

V.I. 2013

Translation: Maria Andronikou

***The Greeks have always brought me good luck.\****

James Joyce

Αποσπάσματα και αναφορές στην αγγλική και ελληνική γλώσσα συνθέτουν ορισμένα από τα βασικά ζητήματα στο έργο του Joyce, όπως το γλωσσικό, της ιστορίας, της εξορίας. Και τα ακούσματα στα ιταλικά στην Τεργέστη συμπληρώνουν το τοπίο των διαδρομών και των ήχων των λέξεων...

Άλλωστε και ο ίδιος λέει... ***After all, most of us are not in Dublin.***

Επιλέξαμε ως άξονα το 8ο Κεφ. του Οδυσσέα, τους *Λαιστρυγόνες*, όπως το αποδίδουν οι σχολιαστές του *Οδυσσέα*, γιατί οι περιγραφές του μας δίνουν την άνεση μιας “αυθαιρεσίας” στο να μεταφερθούμε στο σήμερα.

***History, Stephen said, is a nightmare from which I am trying to wake.***

James Joyce, *Ulysses*

Στις κοινωνίες του ακραίου καταναλωτισμού, το ερώτημα του Μπλουμ στο παραπάνω κεφάλαιο για τον ρόλο του φαγητού, σε περιόδους ειρήνης και εφορίας, αλλά και σε περιόδους πολέμου, οι ταξικές διακρίσεις, το εφήμερο της ευτυχίας μέσα από την κατανάλωση, ισχύουν και στις μέρες μας. Η δημιουργία των μεγαλουπόλεων ως απόδειξη δύναμης και χρήματος, είναι η “μεταφορά” στην ταινία των σύγχρονων Λαιστρυγόνων.

Η σύγκριση της “υπαρκτής” ανώνυμης μεγαλούπολης των “υπαρκτών” ανώνυμων μεγαλουπόλεων, οι αντανάκλασεις στις τεράστιες γυάλινες προσόψεις, τα μεγέθη των κτιρίων που εξουδετερώνουν την ανθρώπινη κλίμακα, η σκληρή μαυρόασπρη απεικόνιση, να οι Λαιστρυγόνες σήμερα. Και μέσα από το μεσογειακό φως και τη θάλασσα της Μεσογείου, η Τεργέστη, της απουσίας αλλά και της έντονης παρουσίας του James Joyce. Σε αυτή την πόλη των συνόρων. Εκεί τελειώνει η Δύση, εκεί τελειώνει και ο Βορράς. Και εκεί ο Joyce θα εξελίξει τα ελληνικά του...

***The Greeks have always brought me good luck.***

Βουβούλα Σκούρα, 2013

\*Οι Έλληνες πάντα μου φέρνουν καλή τύχη.

Στο κάτω-κάτω οι περισσότεροι από μας δεν βρίσκονται στο Δουβλίνο  
Αλληλογραφία, *British Library*, No 57345-57352

***The Greeks have always brought me good luck.***

James Joyce

Joyce's fragmentary references and allusions to Greek, alongside his language games in Greek and English set up important issues in his work, which also focuses on exile and history. And the sound of Italian in Trieste completes a landscape of itineraries.

As Joyce himself notes: ***After all, most of us are not in Dublin.***

We have chosen the 8th chapter of Ulysses, the Lestrygonians, as our axis. The part that, as many contemporary commentators and scholars have noted, most allows us to take liberties and, thus, be transported to our times.

***History, Stephen said, is a nightmare from which I am trying to wake.***

James Joyce, *Ulysses*

In societies of extreme consumerism, Bloom's questions on the role of food in times of peace and prosperity, but also of war, and others regarding class distinctions, or the transitory nature of happiness through consumption are all valid today. The creation of mega-cities as evidence and proof of the power of money in the film becomes a metaphor for modern Lestrygonians.

The existing, anonymous mega-cities, reflections in huge, glass, building facades, the scale of skyscrapers obliterating human figures, the hard, black & white images are all references to today's Lestrygonians. And under the Mediterranean sun, surrounded by the sea, the Trieste of absence, but also intense presence, in James Joyce. In this city of borders, the symbolic end of the West, but also of the North, Joyce will reacquaint himself with Greek.

***The Greeks have always brought me good luck.***

Vouvoula Skoura, 2013

Θέλω να ευχαριστήσω όλους που πίστεψαν στην ιδέα μου για την αναγκαιότητα μιας τέτοιας προσπάθειας, και που βοήθησαν με την καρδιά τους να ξεπεραστούν τόσες οικονομικές δυσκολίες για να δημιουργήσουμε την ταινία.

Την Αλίκη Κεφαλογιάννη-Χατζάκη, Διευθύντρια του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού Ιταλίας,

Το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού Τεργέστης,

Τον Στέλιο Ρίτσο, Πρόεδρο της Ελληνικής Κοινότητας Τεργέστης

Τον Γιώργο Χριστοφορίδη, και την Εκδοτική ΕΡΜΗΣ ΕΠΕ

Τον Erik Holmes Schneider, υπεύθυνο για την *Bloomsday* στην Τεργέστη, και για την Παράσταση στο Museo Sartorio με τους Maurizio Zacchigna, Valentino Pagliei και Daša Grgič

Το Μουσείο J. Joyce Τεργέστης και την Irene Battino

#### Τους φίλους

Daphne Dugwell στο Λονδίνο,  
τον George Man και την Τέτη Καμούτση στη Νέα Υόρκη,  
την Μάνια Ηλιογιαννάκη στην Τεργέστη,  
την Βάντα Τσέλιου στην Αθήνα, και όλους στο Hotel Filoxenia.

Ειδικά ευχαριστώ την φίλη Μαρία Κομνηνού για την εμπιστοσύνη και την στήριξη της στο έργο μου και την Lucia Marcheselli-Lukas, για τις 'βόλτες της' στην Τεργέστη.

Τον Παναγιώτη Κυριακούλακο, και την Φαντασία-Οπτικοακουστική ΕΠΕ,  
τον Παναγιώτη Οικονομόπουλο για την ευαίσθητη φωτογραφία του,  
τον Νίκο Παπαδογούλα για την μουσική του, και  
τον Γιάννη Νταρίδη που χρόνια τώρα μοντάρει τις εικόνες μου.

Άφησα για να ευχαριστήσω θερμά στο τέλος τον Βαγγέλη Ιντζίδη για το ιδιαίτερο κείμενο και την παρουσίαση του στην ταινία, καθώς και την Μαρία Ανδρονίκου με τον πολλαπλό συμβουλευτικό της ρόλο.

Και ένα ακόμα ευχαριστώ στον Μενέλαο Κυριακίδη που τόσα χρόνια ακόμα πιστεύουμε και παράγουμε βιβλία, και όλους τους "άγνωστους" στις πόλεις.

Βουβούλα Σκούρα, Αθήνα, 2013

So I would like to thank everyone who believed in my idea for the necessity of this project, and wholeheartedly helped us overcome funding issues, so that the film was finally made.

First of all Aliki Kefalogianni-Hatzaki, Director of the Greek Cultural Foundation in Italy.

The Greek Cultural Foundation in Trieste

Stelios Ritsos, President of the Greek Cultural Foundation in Trieste.

Giorgos Christophoridis and Hermes Publishing Ltd.

Erik Holmes Schneider, organiser of *Bloomsday* in Trieste; also for the performance at Museo Sartorio with Maurizio Zacchigna, Valentino Pagliei and Daša Grgič

James Joyce Museum in Trieste and Irene Battino.

#### My friends who helped in various ways:

Daphne Dugwell in London  
George Man and Teti Kamoutsis in New York  
Mania Iliogiannaki in Trieste  
Vanda Tseliou in Athens  
and all at Hotel Filoxenia in Trieste.

Special thanks to my friend Maria Komninou for her trust and encouragement over the years and Lucia Marcheselli-Lukas for her "wanderings" in Trieste

Panagiotis Kyriakoulakos and Fantasia Audiovisual Productions Ltd ,  
Panagiotis Oikonomopoulos for his sensitive approach to cinematography.  
Nikos Papadogoulas for the soundtrack and  
Yiannis Ntaridis who has been editing my images for many years now.

Last but not least, a warm thanks to Vangelis Intzidis for his unique text and presentation, as well as Maria Andronikou who, as a consultant, fulfilled a multitude of roles.

Also thanks to Menelaos Kyriakidis, who still believes in the necessity of producing books, something we have done for many years, and to all the "unknown people", in the cities.

Vouvoula Skoura, Athens, 2013

**Βουβούλα ΣΚΟΥΡΑ** *Εικαστικός / Σκηνοθέτης* Τα έργα της έχουν παρουσιαστεί σε διεθνή Φεστιβάλ και Πανεπιστήμια σε περισσότερες από πενήντα πόλεις Οι ταινίες της **Εσωτερική Μετανάστευση**(1984) και **Σκωρία Φωτός** (1989) διακρίθηκαν με ειδικό έπαινο της Κριτικής Επιτροπής στο Φεστιβάλ Δράμας. Το βίντεο **Μαύρο Φεγγάρι** πήρε το **Πρώτο βραβείο στο διαγωνισμό Βίντεο Τέχνης Αθηνών (1998)**. Η ταινία **Etel Adnan: Εξόριστες λέξεις** κέρδισε το Βραβείο Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου στο 10ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης (2008) Το 2009 τιμήθηκε με το ΕΒΓΕ **Βραβείο Συνολικής Προσφοράς** της Ένωσης Γραφιστών Ελλάδας

**Βουβούλα ΣΚΟΥΡΑ** *Visual Artist- Film director* Her works have been presented in international Festivals and Universities in more than fifty cities. The films **Inner Migration** (1984) and **Skoria Fotos** (1989) were both commended at the Drama Short Film Festival, Greece. Her video **Black Moon** took **First Prize** at the Athens Video Art Competition, 1998. **ETEL ADNAN Words in exile** (2008) won the Greek Film Centre Award at the 10th Thessaloniki Documentary Festival. The Greek Graphic Designers Association awarded her its **Lifetime Achievement Award** in 2009.

#### *Films / videos*

- 2013 **THE RED BANK. James Joyce: His Greek notebooks**
- 2012 **NIKI MARANGOU: Water Surfaces Video-Installation**  
**IN MEMORY OF... II**
- 2010 **WATER ON TABLE Homage to Odysseas Elytis**
- 2009 **Windows in Cities Shelf-Portrait**
- 2008 **THE FOUR STAGES OF CRUELTY For Antonin Artaud**
- 2007 **ETEL ANTAN: Words in Exile**
- 2006 **PATRAS 2006 / Cultural Capital of Europe 2006 PHOTO-GRAMMA 1 Multimedia**  
**THE ELEGY OF THE UPROOTING Video,special for Eleni Karaindrou's music.**
2004. **CODES.**  
**C.P. CAVAFIS Video, special for Athens Concert Hall**
2003. **A TRAVEL FROM CYTHERA TO ETERNITY Video, special for Karaindrou's music.**
2002. **SIBYLS.**  
**ΜΗΔΕΙΑ - no comment**  
**THIGATIR LIBRARY**
2000. **GIORGOS SEFERIS-poet and citizen.**  
**PHILOKTETES-the wound.**  
**HECTOR-waiting.**
1998. **THE MOTHERS. Homage to Brecht**
1997. **TYPHO.**
1995. **BLACK MOON.**
1989. **SKORIA FOTOS.**
1984. **INNER MIGRATION.**

**Βαγγέλης INTΖΙΔΗΣ** Είναι εκπαιδευτικός - γλωσσολόγος, Δρ. Πανεπιστημίου Αιγαίου. Τιμήθηκε με την υποτροφία του National Endowment for the Humanities στο Columbia University - Scholar Seminar, το 1993. Έχει δημοσιεύσει δύο ποιητικά αφηγήματα στις εκδόσεις Γαβριηλίδη: *Χαιρετισμούς από την Ελλάδα* (2004), *Η Βιογραφία του Χρόνου* (2007).

**Vangelis INTZIDIS** is an academic, specializing in linguistics. He holds a PhD from the University of the Aegean. He was awarded the National Endowment for the Humanities from Columbia University in 1993. He has published several articles, as well as literary work.





ΕΚΔΟΣΗ: